

látózása, illetve, az örökbefogadási szerződés kormányhatósági jóváhagyásának kérdésében hozott határozataival és mindkét határozattal szemben a korábbi bírói gyakorlat mellett tört lándzsát. A nagyértékű előadást a Jogállam fogja közölni, amelyre felhívjuk olvasóink b. figyelmét. Az előadáshoz dr. Jakab Mihály kúriai tanácselnök, dr. Tóth György, dr. Almássy Antal kúriai bírák, dr. Sólyom Fekete, dr. Dorogi Kálmán és dr. Nádas Bertalan ügyvédek szóltak hozzá.

Az előadó ülést dr. Szladits Károly elnöki záró megjegyzései fejezték be, aki hálás köszönetet mondott az előadónak, hogy hosszú évtizedes nagytekintélyű bírói pályafutása után a Jogászegylet előadó asztalánál szolgálja tovább a magyar igazságszolgáltatás nagy ügyét.

B. S.

A Magyar Jogászegylet magánjogi szakosztálya f. évi március 30-án ülést tartott, amelyen Szladits Károly elnökölt. Az elnök az ülés megnyitása után meleg szavakkal emlékezett meg lapunk néhány főszerkesztőjéről, Meszlény Arturról, aki a szakosztálynak hosszú ideig titkára, majd alelnöke volt és a szakosztály munkájában egyébként is tevékeny részt vett. Ezután Dr. Vági József budapesti ügyvéd tartotta meg előadását „Surrogatio“ címen. Surrogatio (Ersatzrecht, magyarul *Almás* szerint: helyettesíthetőség) rövid megjelölése az ismert praemiának: Pretium succedit in locum regei, res succedit in locum pretii. Sem a szó, sem a mondás nem klasszikus római jogi eredetű. A Digesták ismernek ugyan egyes olyan eseteket, amelyeket ma a szurrogáció fogalma alá vonunk, jelesül az örökség, a des, a peculium körében, vagyis a rómaiaknál a vagyon szurrogációja körébe eső néhány esettel találkozunk. A fogalmat először Jasen Maynus francia postglossator 1582-ben megjelent művében tudatosítja. Az utána következő teória a fogalmat talán túlságosan is általánosítja, míg a mult század elején a történeti iskola mint forrászerültent elveti. A fogalmat a német polgári törvénykönyv kapja fel és utána Németországban egész kis irodalma támad a kérdésnek. Nálunk Szász-Schwartz foglalkozik vele szívesen és számos helyen tesznek róla említést Grosschmid Fejezetei is. Az előadó ezután számos példával illusztrálta a fogalom szükséges és termékeny voltát. Példái két csoportra oszlottak: szurrogálódás egyes jogtárgyaknál, szurrogálódás vagyonok vagy alvagyonok körén belül. Az egyes jogtárgyak szurrogálódásának példái: ügyleti és törvényes zálogjog szurrogálódása árverési vételáron; jelzálogjog, kézizálogjog, haszonélvezet szurrogálódása biztosítási kárösszegezen. A csődjog keretében az újabb gyakorlat a Cst. 43. §-át akként értelmezi, hogy a bizományi árúnak a közadóshoz befolyt vételárára a bizományba adónak csak akkor van külön kielégítési joga, ha a vételár a csődnyitás után folyik be, nincs tehát szurrogáció, ha a vételár akárcsak a csődnyitás előtt csak egy nappal is fut be a közadóshoz, még akkor is, ha a közadós egyéb vagyonával nem keveredett össze. Az előadó nem tekin-

tette szurrogációnak azokat az eseteket, amidőn a jogtárgy átváltozása a jogviszonyok rendes lebonyolításának során történik (végrehajtási jelzálogjog átváltozása árverési vételárrá, kisajátítási, megváltási ár, a telepitési törvény alapján befolyt ellenérték felosztása), valamint ne tekintí szurrogációnak a kártérítést sem, noha e tekintetben *Grosschmid* ellenkező véleményen van. Az előadó határvonalat vont a szurrogáció és residuum között. A különbséget abban látta, hogy a residuumnál a jog nem igyekszik a változás után létező maradékon fenntartani vagy inkább feltámasztani az eredeti jogviszonyokat, míg a szurrogáció célja az, hogy a jogtárgy változása dacára az eredeti jogi helyzet maradjon meg. Ezekután rátért az előadó az alvagyonokon belül mutatkozó szurrogációra. Álláspontja szerint nemcsak alvagyonoknál, hanem dologösszességeknél is beállhat szurrogáció, amire példa a K. T. 489. §-a, mely a fogyó és növekvő árukészletek biztosításáról beszél. Utalt arra a bírói gyakorlatra, amely az ági örökség, a házastársi különvagyon tárgyának csere útján való szurrogálódását elismeri, de olyankor amidőn már az eladott ági vagy külön vagyontárgy vételáráért más jószágot vásárol a vagyon felett rendelkező, már nem az új tárgy, hanem csak az érték szurrogál. Megemlítette az ú. n. kezelési szurrogáció eseteit, amelyek közül a legismertebb példák: a vashaszonélvezet és a vashaszonbérlet, de több példát találunk reá a hitbizományi jogban is. Végül előadó a magánjogi törvénykönyv javaslatának szurrogációs természetű szakaszaival foglalkozott és kifogásolta bennük az egységes elgondolás hiányát, amely különböző fejezetekben az aljában véve egységes szurrogációs gondolatot kellő indok nélkül eltérően hozza kifejezésre. Az előadáshoz *Beck* Salamon szólt hozzá, majd az elnöklő *Szladits* Károly tette meg reflexióit az elhangzottakra.

A Magyar Jogászegylet a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank adományából pályadíjat tűz ki oly műre, amelynek tárgya: *Az aranyzáradék és egyéb értékállandóságot célzó kikötések gazdasági és jogi jelentősége.*

A géppel írt, fűzött vagy kötött, lapszámozott pályamunkát az 1937. évi december hó 31. napjáig kell benyújtani a Magyar Jogászegylet ügyvezető titkáránál (Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 12. I. emelet 9. ajtó) a szerző nevét tartalmazó, jelíges levéllel együtt. — A pályázat titkos. — A pályadíjban csak rendszeres és áttekinthető, elméleti és gyakorlati tájékoztatást nyújtó, abszolút szakirodalmi értékű munka részesülhet. A pályadíj összege P 1.000.—, azaz egyezer pengő. A bírálóbizottságot a Magyar Jogászegylet elnöke jelöli ki. — A Magyar Jogászegyletet megilleti a pályanyertes mű kiadói joga a pályázat eredményének kihirdetésétől számított hat hónapon belül anélkül, hogy a szerző ezért külön díjazást igényelhetne. Ha a Magyar Jogászegylet kiadói jogával a jelzett határidőn belül nem élne, a szerző a művével szabadon rendelkezhetik, de ebben az esetben is a mű kiadásakor a művön fel kell tüntetni, hogy az a Magyar Jogászegylet pályadíját nyerte.